

Μήνυμα Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου

27 Μαρτίου 2015

Ο εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου καθιερώθηκε το 1962 από το Διεθνές Ινστιτούτο Θεάτρου (Δ.Ι.Θ.). Γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 27 Μαρτίου από την παγκόσμια θεατρική κοινότητα. Το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Δ.Ι.Θ. επιλέγει κάθε φορά από μια χώρα-μέλος του μια διεθνώς αναγνωρισμένη προσωπικότητα του θεάτρου για να γράψει μήνυμα, το οποίο διαβάζεται σε όλα τα θέατρα και μεταδίδεται από τα Μ.Μ.Ε. σε όλο τον κόσμο. Το μήνυμα για την Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου έχουν γράψει μεταξύ άλλων οι: **Ζαν Κοκτώ, Άρθουρ Μίλλερ, Λώρενς Ολίβιε, Ζαν Λουί Μπαρώ, Πήτερ Μπρουκ, Πάμπλο Νερούδα, Ευγένιος Ιονέσκο, Λουκίνο Βισκόντι, Μάρτιν Έσλιν, Ιάκωβος Καμπανέλλης, Αριάν Μνουσκίν, Ρομπέρ Λεπάζ, Αουγκούστο Μποάλ, Τζούντι Ντεντς, Τζον Μάλλιοβιτς, Ντάριο Φο, Brett Bailey κ.ά.**

Φέτος το μήνυμα έγραψε ο Πολωνός σκηνοθέτης Krzysztof Warlikowski.

Το μήνυμα της Παγκόσμιας Ημέρας Θεάτρου διαβάζεται σε κάθε θέατρο πριν από την παράσταση της 27^{ης} Μαρτίου.

ΜΗΝΥΜΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

από τον Krzysztof Warlikowski

Οι αληθινοί δάσκαλοι του θεάτρου συχνά απαντώνται εκτός σκηνής. Και γενικώς δεν δείχνουν κανένα ενδιαφέρον για το θέατρο ως μηχανισμό αντιγραφής συμβάσεων ή αναπαραγωγής κοινοτυπιών. Επικεντρώνονται περισσότερο στην πηγή της παρόρμησης, τα πραγματικά ζωογόνα ρεύματα που τείνουν να υπερβούν τις θεατρικές αίθουσες και τα πλήθη που είναι διατεθειμένα να αντιγράψουν έναν οποιοδήποτε κόσμο. Αντιγράφουμε αντί να δημιουργούμε κόσμους που να εστιάζουν ή και να εξαρτώνται από τον διάλογο με το κοινό και τα υποδόρια συναισθήματά του. Ενώ στην πραγματικότητα τίποτα δεν μπορεί να αποκαλύψει καλύτερα από το θέατρο τα κρυμμένα πάθη.

Αρκετά συχνά στρέφομαι στη λογοτεχνία για να με καθοδηγήσει στη σωστή κατεύθυνση. Κάθε μέρα που περνά σκέφτομαι τους συγγραφείς που σχεδόν εκατό χρόνια πριν περιέγραψαν προφητικά την πτώση των Ευρωπαίων Θεών, το λυκόφως που βύθισε τον πολιτισμό μας σε ένα σκοτάδι που ακόμα περιμένει το φως. Σκέφτομαι τον Φράνζ Κάφκα, τον Τόμας Μαν και τον Μαρσέλ Προύστ. Σήμερα θα προσέθετα και τον Τζον Μάξγουελ Κούτσι σ' αυτόν τον κύκλο προφητών.

Το κοινό τους όραμα για το αναπόφευκτο τέλος του κόσμου –όχι του πλανήτη αλλά του μοντέλου των ανθρώπινων σχέσεων– και της ανατροπής της κοινωνικής συνοχής, είναι σοκαριστικά επίκαιρο για τον σύγχρονο άνθρωπο στο εδώ και στο τώρα. Για μας που ζούμε μετά το τέλος του κόσμου. Που ζούμε με τα εγκλήματα και τις συγκρούσεις που ξεσπούν καθημερινά παντού με τέτοια ταχύτητα που ούτε τα πανταχού παρόντα Μ.Μ.Ε. δεν μπορούν πλέον να παρακολουθήσουν. Αυτές οι εκλάμψεις γρήγορα γίνονται ενοχλητικές και εξαφανίζονται ανεπιστρεπτί από τους ειδησεογραφικούς τίτλους. Αισθανόμαστε ευάλωτοι, τρομαγμένοι και εγκλωβισμένοι. Δεν είμαστε πλέον ικανοί να κτίσουμε πύργους και τα τείχη που επιμόνως ορθώνουμε δεν μας προστατεύουν πλέον από τίποτα –αντιθέτως, απαιτούν προστασία και φροντίδα που απομυζούν μεγάλο μέρος της ενέργειας μας. Δεν έχουμε πλέον το σθένος να προσπαθούμε να διακρίνουμε αυτό που βρίσκεται πίσω από τις πύλες και πίσω από τα τείχη. Αυτός ακριβώς είναι ο λόγος ύπαρξης του θεάτρου κι εκεί ακριβώς πρέπει να αναζητά τη δύναμη του. Να διεisdύει στο εσωτερικό, εκεί όπου απαγορεύεται.

«Ο μύθος επιδιώκει να εξηγήσει το ανεξήγητο. Καθώς αναδύεται από ένα φόντο αλήθειας, οφείλει να επιστρέψει στο ανεξήγητο» –με αυτό τον τρόπο περιέγραψε ο Κάφκα τη μετουσίωση του μύθου του Προμηθέα. Είμαι απόλυτα πεπεισμένος ότι οι ίδιες λέξεις θα όφειλαν να περιγράφουν το θέατρο. Και αυτό το είδος θεάτρου που θεμελιωμένο στην αλήθεια βρίσκει την ολοκλήρωσή του στο ανεξήγητο, εύχομαι σε όλους τους εργατές του θεάτρου, της σκηνης και της πλατείας και το εύχομαι με όλη μου την καρδιά.

Μετάφραση από τα αγγλικά για το Ε.Κ.Δ.Ι.Θ. Νεόφυτος Παναγιώτου

Επιμέλεια μετάφρασης από τα γαλλικά για το Ε.Κ.Δ.Ι.Θ. Αλέξης Αλάτσης, Ζέττα Πασπαράκη

Ο Krzysztof Warlikowski (Κριστόφ Βαρλικόφσκι), ένας από τους πιο προβεβλημένους σκηνοθέτες της γενιάς του, γεννήθηκε στην Πολωνία το 1962. Σε συνεργασία με τη σκηνογράφο Małgorzata Szcześniak (Μαλγορζάτα Σέσνιακ), δημιουργούν μοναδικές θεατρικές εικόνες. Με τη μέθοδο της δουλειάς του, οδηγεί τους ηθοποιούς του να αγγίζουν τα βαθύτερα στρώματα της δημιουργικότητάς τους. Έχει δημιουργήσει μια νέα σκηνική ανάγνωση του Σαίξπηρ και μια ανατρεπτική ερμηνεία των αρχαίων ελληνικών τραγωδιών, όντας επίσης γνωστός για το σκηνοθετικό ανέβασμα σύγχρονων συγγραφέων. Η παραγωγή της παράστασης *Καθαροί πιά* της Σάρα Κέην το 2002

στο Φεστιβάλ της Αβινιόν και στο Φεστιβάλ de Théâtre des Amériques στο Μοντρεάλ έτυχε θερμής υποδοχής. Ήταν η καθοριστική στιγμή για τη διεθνή παρουσία του Warlikowski στο θεατρικό στερέωμα.

Από το 2008 είναι καλλιτεχνικός διευθυντής του Nowy Teatr (New Theater) στη Βαρσοβία, όπου μέχρι στιγμής έχει σκηνοθετήσει τέσσερις παραστάσεις βασισμένες σε πολυεπίπεδες διασκευές κειμένων: *(Α)πολλώνια* [(A)pollonia, 2009], *Το Τέλος* (The End, 2010), *Αφρικανικές Ιστορίες από τον Σαίξπηρ* (African Tales by Shakespeare, 2011) και *Καμπαρέ Βαρσάουσι* (Kabaret warszawski, 2013). Τώρα εργάζεται για τη σκηνική προσαρμογή του έργου *Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο* (In Search of Lost Time) του Μαρσέλ Προυστ. Με το Nowy, ο Warlikowski δημιούργησε ένα δικό του τρόπο σκέψης για τον ρόλο και τη θέση του θεάτρου στην κοινωνία επιδιώκοντας την εμπλοκή των θεατών στις παραστάσεις του. Το μόντο του για το θέατρο είναι: «Απέδρασε από το θέατρο» (Escape the theatre).

Οι θεατρικές παραγωγές του Warlikowski έχουν παρουσιαστεί στα πιο σημαντικά φεστιβάλ: Φεστιβάλ Αβινιόν, Festival Prensa de Otoño στην Μαδρίτη, Διεθνές Φεστιβάλ Εδιμβούργου, Wiener Festwochen, Next Wave Festival BAM στην Νέα Υόρκη, Φεστιβάλ Αθηνών, Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου Σαντιάγο α Μιλ στην Χιλή, Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου ΡοΝΤΙ στο Πόρτο, XXI Φεστιβάλ Παραστατικών Τεχνών Σεούλ στην Νότια Κορέα, Φεστιβάλ ΒΙΤΕΦ στο Βελιγράδι.

Ένα ξεχωριστό πεδίο εργασίας του Krzysztof Warlikowski είναι η όπερα. Ο Warlikowski σκηνοθετεί στις μεγαλύτερες όπερες συμπεριλαμβανομένων των La Monnaie στις Βρυξέλες, National Opera του Παρισιού και της Bayerische Staatsoper στο Μόναχο. Η προσπάθειά του για την «επανα-θεατροποίηση» της όπερας τον ανέδειξε σε ρηξικέλευθο σκηνοθέτη της όπερας. Μεταξύ άλλων έχει σκηνοθετήσει: *Ιφιγένεια εν Ταύροις*, *Υπόθεση Μαρκόπουλος*, *Πάρσιφαλ*, *Η Γυναίκα χωρίς Σκιά*, *Μήδεια*, *Λούλου* και πρόσφατα το *Ντον Τζιοβάνι*.

Ο Krzysztof Warlikowski έχει κερδίσει πλήθος βραβείων, συμπεριλαμβανομένων αυτών της Ένωσης Γάλλων Κριτικών Θεάτρου το 2003 για την παραγωγή του έργου *Καθαροί* πιά της Σάρα Κέην και το βραβείο για την καλύτερη ξενόγλωσση παραγωγή που έχει παρουσιαστεί στη Γαλλία κατά τη διάρκεια του 2002-2003. Το 2008 οι Γάλλοι κριτικοί βράβευσαν επίσης το *Άγγελοι στην Αμερική*. Τιμήθηκε από το Πολωνικό παράρτημα του Τμήματος Θεατρικών Κριτικών του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου για τη διάδοση της θεατρικής Πολωνικής κουλτούρας στο εξωτερικό. Το 2006 έλαβε το βραβείο Μέγιερχολντ στην Μόσχα και τον Απρίλιο του 2008 το βραβείο X Europe «Νέες θεατρικές πραγματικότητες» στη Θεσσαλονίκη. Τον Μάιο του 2008 έλαβε από την εφημερίδα New

York's Village Voice το βραβείο Obie για τη σκηνοθεσία της παράστασης *Krum* του Hanoch Levin, που παρουσιάστηκε στο φεστιβάλ BAM's 25th Next Wave. Βραβεύτηκε με το "Golden Mask" για την καλύτερη ξένη παραγωγή που παρουσιάστηκε στη Ρωσία το 2011 με την παράσταση *(A)pollonia* του θεάτρου Nowy.

Τον Μάιο του 2012 το θέατρο Nowy τιμήθηκε με το βραβείο Diagilev στην Perm (Ρωσία) από διεθνή κριτική επιτροπή με πρόεδρο τον Gerard Mortier, για την παράσταση *African Tales by Shakespeare*. Το 2013 έλαβε την ανώτατη γαλλική τιμητική διάκριση του Ταξίαρχη Γραμμάτων και Τεχνών.